2015D08090

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben enkele fracties de behoefte enkele vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de brief van 27 januari 2015, waarbij aan de Kamer is aangeboden de voortgangsrapportage januari herziening IORP-richtlijn (Kamerstuk 33 931, nr. 9).

De voorzitter van de commissie,
Van der Burg

De adjunct-griffier van de commissie,,
Klapwijk

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie heeft kennisgenomen van de herziening van de richtlijn over regels voor bedrijfspensioenfondsen (IORP). De genoemde leden zijn tevreden met de aankondiging van de Staatssecretaris dat zij aan het begin en na afloop van de trilogen de Kamer zal informeren over de stand van zaken. Deze leden gaan er vanuit dat de Kamer deze informatie tijdig en volledig ontvangt, zodat er, indien nodig, met de Staatssecretaris over gesproken kan worden. De leden van deze fractie willen graag de Staatssecretaris verder meegeven dat zij er vanuit gaan dat zij zich volledig inzet (formeel en informeel) om het Nederlandse standpunt uit te dragen en te verdedigen. En zich tevens in zal zetten om slechtere voorstellen tegen te houden.
Als laatst wil de genoemde leden graag weten of er niet meer dan de twee aangekondigde momenten zijn waarop het Nederlandse standpunt (via de Kamer) naar voren kan worden gebracht.

2. Vragen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris. Genoemde leden zijn van mening dat in het belang van Nederland aantoonbare verbeteringen bewerkstelligd zijn tijdens de onderhandelingen betreffende dit EU-voorstel. Desalniettemin hebben genoemde leden enkele vragen omtrent deze herziening van de IORP-richtlijn.
Deze leden zijn tevreden over de verwijdering van de gedelegeerde bevoegdheden in de herziening. Daarnaast hebben de leden kennisgenomen dat de informatiebepalingen op basis van het huidige voorstel geen gevolgen meer heeft voor het Nederlandse wetsvoorstel Pensioencommunicatie (Kamerstuk 34 008). De leden blijven van mening dat in de IORP-richtlijn voldoende ruimte geboden moet worden voor nationale invulling.
Daarnaast maakt de voortgangsrapportage IORP voor deze leden wederom duidelijk dat het voor de Nederlandse positie goed is als andere EU-landen ook een stevig tweedepijlerpensioen wordt ingericht. Nu zijn het steeds dezelfde landen met een goed functionerend stelsel die aan de rem hangen.
Kan de Staatssecretaris, zo vragen deze leden, daarnaast uitleggen hoe de discretionaire bevoegdheid van de toezichthouder eruit gaat zien en op welke manier Nederland hier invulling aan kan gaan geven. Welke richtlijnen zijn daarbij van toepassing en welke andere mogelijke vormen zouden hieraan kunnen voldoen? Kan de Staatssecretaris ook uitleggen waarom dit (niet) in alle gevallen tot een verhoging van de kosten zal leiden, zo informeren genoemde leden.
Verder bestaat, naar de mening van deze leden, nog enige onduidelijkheid waar het voorstel nu niet aansluit met het Nederlandse stelsel. Kan de

Staatssecretaris meer duidelijkheid verschaffen over de nog bestaande verschillen tussen het Nederlandse stelsel en de richtlijn?
Kan de Staatssecretaris nader toelichten over welke kleine technische aanpassingen zij het heeft als zij daarover spreekt op het gebied van de informatievoorziening in relatie tot ons eigen stelsel, zo vragen de leden van deze fractie.

3. Vragen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie willen ter inleiding van de vragen een bredere context scheppen omtrent het voortgangsrapportage van de Staatssecretaris vanwege de naar hun mening on-transparante totstandkoming van het aan de Kamer voorliggende compromis.
De pensioenstelsels in Europa zijn zeer divers en hangen nauw samen met nationale tradities en de nationale belasting-, sociale en arbeidswetgeving. Daarom is een uniforme Europese aanpak van pensioenen niet gewenst. Dergelijke harmonisatie is bovendien niet efficiënt om de doelstelling van deze richtlijn te verwezenlijken. Daarom moet de lidstaten voldoende flexibiliteit worden gegund om de vereisten van deze richtlijn ten uitvoer te leggen, rekening houdend met de grote verscheidenheid aan pensioenstelsels in Europa. Lidstaten dienen daarom overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel volledig verantwoordelijk te blijven voor de organisatie van hun pensioenstelsels en voor de besluitvorming inzake de rol van elk van de drie pensioenpijlers in de afzonderlijke lidstaten. In de context van de tweede pensioenpijler moeten zij ook volledig verantwoordelijk blijven voor de rol en de functies van de verschillende instellingen die bedrijfspensioenen uitkeren.
De leden van de genoemde fractie vragen de Staatssecretaris drie zaken over de gang van zaken rond de IORP-richtlijn. Zij hebben nog steeds een grote voorkeur voor het niet doorgaan van de richtlijn, laat dat helder zijn. Ten eerste wijzen deze leden op Commissaris Hill die nog de mogelijkheid geopperd heeft om de IORP richtlijn niet door te laten gaan in het kader van het schrappen van overbodige regels. Ziet de Staatssecretaris nog mogelijkheden deze handschoen op te pakken, zo vragen deze leden. Ten tweede, kan de Staatssecretaris een chronologisch overzicht geven wanneer de richtlijn besproken is en in welk gremium, zo vragen genoemde leden. Ten derde vragen deze leden waarom de Staatssecretaris de Kamer constant veel, maar dan ook veel te laat inlicht. Deze brief kwam een dag voor het AO en ook vorige keer werd de instemming van de Kamer op het allerlaatste moment gevraagd. Deelt de Nederlandse regering dat dit een volstrekt onzorgvuldige gang van zaken is, zo willen deze leden weten.
Lidstaten worden sinds het aantreden van de nieuwe Europese Commissie geconfronteerd met nieuwe vergaande initiatieven. De oprichting van een Kapitaalmarkt Unie, het Junckerplan dat nationale beleggers aanspreekt om geld te investeren via dit Fonds en de flexibilisering van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) creëren gezamenlijk een klimaat waarbij vanuit verschillende kanten aan de Nederlandse pensioenpot wordt getrokken. Het is van groot belang dat nationale politici waakzaam zijn over onze collectief opgebouwde pensioen. Daarom is absolute transparantie van alle wetgeving die op Europees niveau aangaand pensioenen wordt opgesteld van zeer groot belang. De procedure en de totstandkoming van de compromis richtlijn in 2014 baardt deze leden zorgen en toont andermaal dat absolute waakzaamheid geboden is.
De leden van deze fractie zijn van mening dat middels de nu voorliggende compromis richtlijn er een deel van de Nederlandse nationale zeggenschap over de opgebouwde pensioenen is overgedragen aan de EU. Deze leden vragen de Staatssecretaris of ze deze mening deelt en de totstand-

koming van het huidige compromisrichtlijn gevormd is door een niet-transparant proces.
De Staatssecretaris stelt twee momenten van informeren van de Kamer, aan het begin van trilogen en aan het einde van trilogen. Houdt de Staatssecretaris er eveneens rekening mee dat ontwikkelingen rondom de Kapitaalmarkt Unie en het Junckerinvesteringsplan van invloed kunnen zijn op het onderhandelingsproces en de Europese koers aangaande pensioenen. De genoemde leden vragen of de Staatssecretaris dit ontstane bredere «*playing field*» rondom Europa en pensioenen eveneens vaststelt. En de noodzaak om de Kamer op meer dan twee momenten te informeren over de stand van zaken omtrent Europese pensioen aangelegenheden gezien de bredere verschuivingen met betrekking op pensioenen in Europa.
In de voortgangsrapportage stelt de Staatssecretaris dat, «gedurende het hele proces kunnen technische of beleidsmatige punten opkomen waarover informeel overleg met de lidstaten plaats kan vinden». De genoemde leden verzoeken de Staatssecretaris de Kamer op de hoogte te stellen van dergelijke informele overleggen zodat de Kamer op de hoogte blijft van verschuivingen in het onderhandelingsproces.
Herinnert de Staatssecretaris zich de belofte dat de Kamer elk kwartaal zou geïnformeerd worden, de leden van genoemde fractie vragen de Staatssecretaris of ze voornemens is dat nu een keer echt te gaan doen. Zo niet vragen deze leden wat is zo'n belofte dan eigenlijk nog waard is.
De genoemde leden vragen of de door de Staatssecretaris genoemde informele overleggen in 2014 voorafgaand aan de totstandkoming van het huidige compromis hebben plaatsgevonden. De Staatssecretaris stelt in haar voortgangsrapportage dat, «Indien er tussentijdse ontwikkelingen plaatsvinden wordt de kamer geïnformeerd», de genoemde leden vragen aan wat voor soort tussentijdse ontwikkelingen de Staatssecretaris dan denkt.
De compromisrichtlijn ligt nu voor aan het Europees parlement, volgens deze leden is het niet wenselijk dat er langs Europese politieke lijnen een waslijst aan financieel economische eisen wordt opgesteld waaraan pensioenfondsen moeten voldoen. Dit zou de flexibiliteit van de implementatie beperken en daardoor ten koste gaan van de subsidiariteit. De leden van deze fractie vragen zich af of de Staatssecretaris deze bezorgdheid deelt en verzoekt de Staatssecretaris daarom de Kamer op de hoogte te houden wanneer de flexibiliteit en subsidiariteit door regulering omtrent pensioenen in het gedrang komt.
Over het Hogan arrest hebben de leden van de leden van de genoemde fractie nog een paar opmerkingen. In het arrest Hogan (C-398/11) is bepaald door het EU Hof dat een lidstaat aansprakelijk kan zijn als een pensioenfonds zijn verplichtingen niet nakomt.
Deze leden constateren dat zij kennelijk verschillen van mening over de impact van dit arrest, maar is de Staatssecretaris het met de genoemde leden eens dat dit arrest op zijn minst de gang naar DC regelingen versnelt?[1] (waar er geen toezegging is en dus eventuele aansprakelijkheid ontbreekt). Is de Staatssecretaris van mening dat niet al te gemakkelijk over de mogelijke consequenties van het arrest wordt heengestapt. Volgens vele actuarissen is de grens van 49% nu al in beeld. Nederland staat garant voor een gigantisch bedrag van ca. 500 miljard euro.

4. Vragen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief. Deze vormt voor hen op dit moment geen aanleiding voor het stellen van vragen. Zij wachten het vervolg met belangstelling af.

[1] DC-regeling: Defined Contribution-regeling

5. Vragen van het lid van de 50PLUS-fractie

Het lid van de 50PLUS-fractie heeft met belangstelling kennisgenomen van de voortgangsreportage januari herziening IORP-richtlijn, d.d. 27 januari 2015.
Het lid van deze fractie constateert, terugblikkend, dat de regering in de voortgangsrapportage van 4 december 2014 reeds aangaf, dat goede voortgang geboekt was op de punten gedelegeerde bevoegdheden, informatiebepalingen, governance en grensoverschrijdende activiteiten. Geconcludeerd werd, dat onder het Italiaanse voorzitterschap op snelle wijze op voor Nederland belangrijke punten tot een «goed compromis» is gekomen. Omdat de richtlijn pas 6 jaar na inwerkingtreding wordt geëvalueerd, zouden met een akkoord op de huidige voorstellen vanuit Europa «meer ingrijpende voorstellen vanuit Europa op het terrein van aanvullende pensioen» voorlopig niet aan de orde zijn.
Volgens het genoemde lid is de conclusie voorbarig, dat wij nu voor een aantal jaren verlost zullen zijn van verdere Europese inmenging, want zo lezen wij de conclusie van de Staatssecretaris in de rapportage van december jl. Wij zullen er volgens dit lid zéér alert op moeten zijn én blijven, dat die Europese inmenging in ons pensioenstelsel inderdaad niet toeneemt.
In de voortgangsrapportage van januari blijkt dat nog een aanzienlijk en vrij ingewikkeld besluitvormingsproces moet worden doorlopen. Het genoemde lid is ondanks de hoopgevende vooruitzichten nog niet zonder meer gerust op een goede afloop en vindt dat het Nederlandse standpunt, inderdaad formeel én informeel op ieder mogelijk podium krachtig naar voren moet worden gebracht. Kan dat worden toegezegd en kan dit toegelicht worden, zo vraagt het genoemde lid.
Het lid van deze fractie proeft uit de vorige voortgangsrapportage, de antwoorden op schriftelijke Kamervragen van het lid Omtzigt (2014Z22447) en óók weer uit deze rapportage van januari weinig of géén inhoudelijke zorg bij de regering ten aanzien van het richtlijnvoorstel, zoals het nu luidt. Dat geldt ook voor de snelheid van het onderhandelingsproces.
Is die indruk juist? Vormt het voorstel zoals het nu luidt, inderdaad geen enkele bedreiging voor de gewenste nationale autonomie op het terrein van pensioenen? Want dát moet volgens het genoemde lid het uitgangspunt blijven: géén Europese inmenging in onze pensioenen.
Het lid van deze fractie vraagt tot slot en met klem volle inzet van de regering in het besluitvormingsproces, om die nationale autonomie op het terrein van de pensioenen te blijven bewaken. Die inzet is onontbeerlijk om het Nederlandse pensioenstelsel met een vermogen van meer dan 1200 miljard euro te beschermen. Lopende én toekomstige transities van ons pensioenstelsel kunnen bovendien alléén maar succesvol volbracht worden als het pensioenstelsel gevrijwaard blijft van ongewenste Europese inmenging.

II Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris